

NEM PEDIG FORDÍTVA

A Szépírók Társasága elnökségének nyilatkozata

A Szépírók Társasága elnöksége – mint minden, a kultúra megsegítésére irányuló állami vagy privát törekvést – érdeklődéssel, sőt várakozással fogadta a kulturális kormányzat és a Petőfi Irodalmi Múzeum legújabb pályázatát, amely egy nagyobb, a kulturális szférát célzó gazdasági mentőcsomag része. Amellett, hogy üdvözlünk minden segítő szándékot, nem mehetünk el szó nélkül amellett, hogy a pályázat keretösszege, a pályáztatás módja, illetve feltételei korántsem megfelelőek – muszáj kimondanunk: itt-ott kicsinyesek – ahhoz, hogy valódi, transzparens és hatékony támogatást nyújtsanak a nehéz helyzetbe került ágazat számára.

Ezért javaslataink a következők:

- A térségbeli országok (Szlovákia, Csehország, Ausztria) mintájára a kormányzat biztosítson azonnali, online igényelhető, alanyi jogon járó átalánytámogatást a kultúra szereplői számára, hogy ne különböző bizottságokon, pályázati útvesszőkön és kultúrpolitikai elfogultságokon múljon a segítségnyújtás.
- A reprezentatív írószervezetek kapjanak kiegészítő szociális támogatást, amit rászorultsági alapon oszthatnak szét a különösen nehéz anyagi helyzetbe került tagjaik között, hiszen valódi alapossággal csak a szakma ismeri a szakma szereplőinek egyéni helyzetét és szükségleteit.
- Ugyan a Nemzeti Kulturális Alap megfelelő nyitottsággal és rugalmassággal áll a már a megvalósítás szakaszában lévő pályázatok átalakításához, átütemezéséhez, mégis szükség volna olyan rapid pályázatokra (gyors elbírálás, rövid megvalósítási idő, azonnali átutalás), amelyek rövid távon biztosíthatnak munkalehetőséget a kultúrában dolgozók számára, a megváltozott körülmények és lehetőségek között is (pl. internetes folyóiratok extra támogatása, digitalizáció, távoktatás, online kulturális események).

Csak a fent felsoroltak részleges vagy teljes megvalósulása mellett jöhet létre olyan független, igazságos és átlátható támogatási rendszer, ami érdemi segítséget nyújthat a magyar kultúra számára.

A Szépírók Társasága elnöksége közben, együttműködve más nemzetközi kulturális szervezetekkel, tovább dolgozik egy, az egész Európai Unióra kiterjedő kulturális támogatási alap létrehozásán, amelynek a részleteiről, az ehhez kapcsolódó kampányról híreink között olvashatnak az érdeklődők.

A jelenleg meghirdetett magyarországi kulturális mentőcsomag nem tesz mást, mint tovább erősíti az eddigi pályázati rendszer egyenlőtlenségeit, és feltételeivel, akarva-akaratlanul, megpróbálja tovább korrumpálni a nehéz helyzetbe jutott, de a függetlenségét föladni továbbra sem kívánó kulturális szférát. A hazai kultúrpolitika és a propagandasajtó gyakran hangoztatott tézise ugyanis – miszerint ha az állam pénzt ad, akkor joga is van feltételeket szabni, követelményeket fölállítani és válogatni – csak azt bizonyítja, hogy fogalmuk sincs az állam, a kultúra és úgy általában a demokrácia működéséről. Hiszen éppen a szakma joga és kötelessége, hogy ellenőrizze, a kormányzat megfelelően használja-e fel a kultúrára szánt pénzt. Nem pedig fordítva. Arról már nem is beszélve, hogy sem az államnak, sem a kultúrának, sem az irodalomnak nincs pénze. Az olvasónak, a nézőnek, a vásárlónak van. Mielőtt és miután befizették az adójukat – amiből az állam gazdálkodik, esetleg támogatást nyújt. Mi megpróbálunk továbbra is értük, nekik és velük együtt dolgozni, igazságos, átlátható és minőségi feltételekkel. Ezért is született ez a nyilatkozat.

A Szépírók Társasága elnöksége